VTH-Jaarverslag 2023

Gemeente Asten

Titel: VTH-Jaarverslag 2023
Datum vaststelling: 23 april 2024
Auteur: D. Huisman

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 3
1.1 Vergunningverlening 3
1.2 Toezicht 3
1.3 Handhaving 4
1.4 ODZOB en VRBZO 4
1.5 Leeswijzer 4

2. TERUGBLIK 2023 5
2.1 Omgevingswet 5
2.2 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) 5
2.3 Verloop personeel 5
2.4 Kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving 6
2.5 Intensivering aanpak vitale vakantieparken 6

3. EVALUATIE UITVOERINGSPROGRAMMA 7
3.1 Cijfers vergunningen 2023 7
3.2 Zijn de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma uitgevoerd? 8
3.4 Cijfers Leefbaarheid, Toezicht en Handhaving 2023 10
3.5 Zijn de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma uitgevoerd? 11

1. Inleiding

Op 28 februari 2023 is het VTH-Jaarplan 2023 vastgesteld. Daarin staan de beleidsuitgangspunten en doelen die we voor het lopende jaar op het gebied van vergunningverlening en handhaving hanteren en welke prioritering we daarin hebben voorzien. In dit document wordt er verslag gedaan van de wijze waarop er in 2023 in de gemeente Asten uitvoering is gegeven aan vergunningverlening en toezicht- en handhavingstaken. Indien uit de evaluatie blijkt dat aanpassingen van het beleid noodzakelijk zijn dan wordt dat in dit document beschreven.

Het VTH-Jaarplan 2023, het uitvoeringsprogramma en dit jaarverslag zijn verplichte documenten op grond van de inmiddels inwerking getreden Omgevingswet. De doelstelling van deze wet is als volgt beschreven:

> Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:
>
> a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
>
> b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Naast de doelstellingen uit de Omgevingswet zijn er ook doelstellingen geformuleerd in de Toekomstagenda Asten 2030 die betrekking hebben op de volgende maatschappelijke opgaven:

- Transformatie buitengebied
- Vitale Kernen
- Klimaatbestendig en energieneutraal Asten
- Centrumontwikkeling

Op het moment dat taken omtrent vergunningen, toezicht en handhaving niet correct worden uitgevoerd dan kan dat grote gevolgen hebben voor het bereiken en in stand houden van bovenstaande doelstelling.

1.1 Vergunningverlening

Het aantal vergunningen is afhankelijk van het aantal aanvragen waardoor het proces dan ook vraaggestuurd is. Daarnaast speelt de complexiteit van de aanvraag een belangrijke rol. Het uitvoeringsprogramma wordt dan ook met name gebaseerd op de cijfers uit het verleden én de verwachte ontwikkelingen. Vanwege de komst van de Omgevingswet was er eind 2023 sprake van een piek aan aanvragen.

1.2 Toezicht

De inzet van de capaciteit op het gebied van toezicht wordt gebaseerd op de risicoanalyse en de prioritering. Hoe hoger de prioritering hoe meer tijd er verhoudingsgewijs naar die taken gaan. Naast het toezicht op basis van de risicoanalyse en de prioritering vindt er ook toezicht plaats op basis van externe signalen zoals klachten, meldingen en handhavingsverzoeken. Ingekomen klachten en meldingen worden op basis van de vastgestelde prioritering opgepakt.

1.3 Handhaving

Als er een overtreding wordt geconstateerd dan wordt er een vervolgactie bepaald. De vervolgactie wordt bepaald aan de hand van de interventiematrix uit de landelijke handhavingsstrategie. Zwaarder gekwalificeerde overtredingen worden eerder en anders opgepakt dan minder zwaar gekwalificeerde overtredingen. Vervolgacties variëren van waarschuwen tot het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een last onder dwangsom.

1.4 ODZOB en VRBZO

De ODZOB en de VRBZO stellen jaarlijks een evaluatieverslag op waarin staat opgenomen welke taken er omtrent milieu (ODZOB) en brandveiligheid (VRBZO) zijn uitgevoerd. Het jaarverslag van de ODZOB wordt separaat aan de provincie toegezonden.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft enkele ontwikkelingen die in 2023 van invloed zijn geweest op de VTH-taken. Vervolgens staan in hoofdstuk 3 de resultaten en bevindingen omtrent vergunningen en toezicht en handhaving. Daarnaast wordt er ingegaan op de verschillen ten opzichte van het uitvoeringsprogramma en of de activiteiten hebben bijgedragen aan de beleidsdoelstellingen.

2. Terugblik 2023

In dit hoofdstuk wordt er ingegaan op verschillende ontwikkelingen van het afgelopen jaar die van invloed zijn geweest op de uitvoering van de verschillende VTH-taken.

2.1 Omgevingswet

Nadat bekend werd dat op 1 januari 2024 definitief de Omgevingswet in werking zou treden stond 2023 in het teken van het voorbereiden op de Omgevingswet. De betrokken medewerkers hebben meerdere cursussen gevolgd om de Omgevingswet eigen te maken. Daarnaast zijn de werkprocessen doorlopen en aangepast zodat deze bij aanvang van de Omgevingswet juist waren ingericht.
Verder is er onder andere aandacht besteed aan:

- het opstellen van de omgevingsvisie;
- de voorbereidingen voor het eerste op te stellen omgevingsplan;
- omgevingswetproof maken van verschillende verordeningen.

2.2 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Per 1 januari 2024 is de Wkb in werking getreden. De Wkb wordt gefaseerd ingevoerd. In eerste instantie geldt de Wkb alleen voor nieuwbouw van eenvoudige bouwwerken (gevolgklasse 1). Met de invoering van de Wkb vindt er een verschuiving plaats van taken. Vanwege deze verschuiving zijn er in 2023 voorbereidingen getroffen zodat het werkproces bij aanvang van de wet juist is ingeregeld. Daarnaast hebben de betrokken medewerkers cursussen gevolgd zodat ze op de hoogte zijn van de nieuwe regelgeving.

2.3 Verloop personeel

2023 kenmerkte zich als een jaar met uitdagingen op het gebied van personeel. Gedurende het jaar is gebleken dat het lastig is om openstaande vacatures in te vullen met personeel in loondienst. Hierom is ervoor gekozen om personeel tijdelijk in te huren om zowel de capaciteit als de kwaliteit te waarborgen.

<u>Vergunningen</u>
Met het aantrekken van twee nieuwe casemanagers, is het team Vergunningen op het onderdeel ‘Wabo-vergunningverlening’ op oorlogssterkte gekomen. Mede vanwege het gebrek aan ervaring van beide casemanagers, is in 2023 een externe kracht ingehuurd voor gemiddeld 32 uur/ week. Het laatste kwartaal 2023 is één van de vaste casemanagers, die sinds een aantal jaren in dienst is bij de gemeente Asten, gedeeltelijk uitgevallen, waardoor zij voor nog slechts een beperkt aantal uren inzetbaar was. Dit hebben we (deels) kunnen opvangen door middel van de inhuurkracht zoals hierboven vermeld. Voor wat betreft het onderdeel ‘APV/ bijzondere wetten’ is in 2023 een nieuwe casemanager gestart die geleidelijk aan toegroeit naar een seniorrol. Voor beide onderdelen hebben we het team in 2023 versterkt met twee nieuwe collega's die voor gemiddeld 18-24 uur/ week ondersteuning bieden aan de casemanagers.

<u>Leefbaarheid, Handhaving en Veiligheid</u>
Binnen team LHV is er gedurende 2023 geen verloop van personeel geweest onder de toezichthouders waardoor de betreffende medewerkers de beoogde taken hebben verricht. Dit geldt eveneens voor de teamleider LHV, de boa’s en de medewerker die zich richt op de leefbaarheid.

Bij het cluster juridische handhaving hebben er verschillende personele wijzigingen plaatsgevonden. Om het tekort aan capaciteit op te vangen is er tijdelijk personeel

ingehuurd. Doordat het een tijd heeft geduurd voordat de capaciteit op orde was zijn er zaken met een lagere prioriteit later opgepakt. Het gaat met name om eigen waarnemingen en een enkele melding door inwoners. Halverwege 2023 was de capaciteit weer op orde waarna er gestart is met het maken van een inhaalslag.

2.4 Kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving

De kwaliteitscriteria stellen eisen aan de kritieke massa die nodig is om de taken te kunnen uitvoeren. Het gaat daarbij onder andere over het aantal medewerkers, de deskundigheid en de ervaring. In 2023 zijn voor het laatst deze kwaliteitscriteria geëvalueerd. In 2024 vindt er uitgebreide evaluatie van de kwaliteitscriteria plaats. Hiervoor is inmiddels opdracht gegeven aan MasterMeester. Zij zullen ons tevens ondersteunen bij het verbeteren van de VTH cyclus: het opstellen van nieuw VTH beleid en een uitvoeringsprogramma.

2.5 Intensivering aanpak vitale vakantieparken

In 2023 is de aanpak rondom vitale vakantieparken geïntensiveerd. Dit heeft veel inzet van uren en middelen gevraagd vanuit VTH taken, maar ook vanuit andere taakvelden binnen onze gemeente. Naar aanleiding van een advies van het Landelijk Bureau Bibob zijn van een vakantiepark de alcoholwetvergunning en milieuvergunning ingetrokken. Daarnaast is de aangevraagde exploitatievergunning voor ditzelfde vakantiepark geweigerd. Dit heeft grote impact gehad op de inzet van ambtelijke capaciteit. Daarnaast was er grote media-aandacht voor deze besluiten.

Ter voorbereiding van deze besluitvorming heeft in de maanden voorafgaand aan definitieve besluitvorming ook een grootschalige inventarisatie plaatsgevonden op het vakantiepark waarbij inzichtelijk gemaakt is waar gerecreëerd en waar (illegaal) gewoond wordt. Bewoners zijn bij deze actie geattendeerd dat zij daar feitelijk niet mogen wonen en elders woonruimte moeten zoeken. Bij deze inventarisatie zijn wij ook ondersteund door teamleden van het Ariadne project van de provincie Gelderland. Daarnaast hebben ook adviesgesprekken plaatsgevonden met de provincie Noord Brabant. Inmiddels heeft dit geleid tot een definitief handhavingsbesluit (maart 2024), maar hierover zullen wij verantwoording geven in het jaarverslag over 2024.

De besluitvorming en opvolging daarvan heeft van de organisatie gevraagd om maximaal wendbaar te opereren in een speelveld waarbij continue over de schouder wordt meegekeken door betrokkenen, inwoners, media. We kijken met trots terug op de inzet vanuit onze organisatie op deze periode.

3. Evaluatie uitvoeringsprogramma

In dit hoofdstuk wordt er ingegaan om de cijfers van 2023, of de taken uit het uitvoeringsprogramma ook daadwerkelijk zijn uitgevoerd en in hoeverre deze taken hebben bijgedragen aan de beleidsdoelstellingen uit het VTH-jaarplan 2023.

3.1 Cijfers vergunningen 2023

Uitvoeringstaak	**Vergunningverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht(Wabo)**			
Omschrijving	- Behandelen van aanvragen/verzoeken op basis van de Wabo. - Behandelen van/uitbrengen van overige verzoeken zoals Bibob-toets, meldingen, toets bouwbesluit en programma vaneisen brandveiligheid. Beide taken zijn inclusief uitvoeringsbeleid, vooroverleg, bezwaar/beroepsprocedures en ondersteuning.			
Omvang				
Kwantiteit (verwachte aantallen)	Enkelvoudig	Meervoudig	Overig	**Gerealiseerde aantallen 2023**
Wabo-vergunning	68	88		230
Meldingen Wabo/ Wet milieubeheer / brandveiligheid	143	0		65
Mer-beoordeling/besluit	4	40		--
Intrekken wabo-vergunning	20	20		2
Capaciteit benodigde uren teamvergunningen	3420	2800		

Uitvoeringstaak	**Vergunningverlening APV, alcoholwet, marktverordening enbijzondere wetgeving**	
Omschrijving	- Behandelen van aanvragen/verzoeken voor een vergunning of ontheffing op basis van APV en Alcoholwet. - Behandelen van/uitbrengen van Bibob toets Ambtshalve intrekkingen vergunning Ambtshalve wijziging van voorschriften Adviezen brandveiligheid Voeren van vooroverleg en Behandelen bezwaar en/of beroep - Voeren van horeca-overleg en coördinatie van de kermis	
Omvang	In totaal zijn er binnen de gemeente 70 locaties waaraan een exploitatievergunning is verleend en 50 locaties waaraan een drank- en horecavergunning is verleend. Er zijn circa 150 locaties waar arbeidsmigranten verblijven. Daarnaast zijn er 10 locaties waar sprake is van kansspel. Evenementen en overige vergunningen zijn afhankelijk van de initiatieven.	
Kwantiteit (verwachte aantallen)	gemeente	**Gerealiseerde aantallen 2023**
Evenementenvergunning (a, b en c-categorie)	117 + 11 + 0	94
Exploitatievergunning nieuwe locatie arbeidsmigranten	15	6
Huurovereenkomst gebruik gemeentelijke grond/terras	25	n.n.b.
Ontheffing/vergunning bijzondere wetten	92	10
Alcoholwet-vergunning/ontheffing	30	7
Ontheffing Alcoholwet art. 35 (leges 3.1.4)		35
Ontheffing geluid/licht art. 4:6 (leges 1.20.3a t/m 1.20.3f)	29	33
Capaciteit benodigde uren	1850	

3.2 Zijn de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma uitgevoerd?

Uit de voorgaande cijfers blijkt dat de meeste activiteiten uit het uitvoeringprogramma zijn uitgevoerd. Hieronder worden de belangrijkste verschillen nader toegelicht.

De opgenomen taken sluiten op dit moment niet volledig aan bij de producten zoals deze zijn vastgelegd in de verschillende systemen waardoor er in bepaalde gevallen een afwijking is in de aantallen. In 2024 wordt dit geoptimaliseerd waardoor de data en de inhoud beter met elkaar overeenkomen.

3.3 Bijdrage aan beleidsdoelstellingen

Binnen het team vergunningen vindt er periodiek overleg plaats waarin onder andere gereflecteerd wordt op het proces en de werkwijze. Zaken die goed gaan worden benoemd en blijven hetzelfde. Eventuele verbeterpunten worden aangepakt en indien nodig worden er aanpassingen gedaan. Uitgangspunt daarbij blijft de doelstellingen uit het beleid. Op deze manier blijft de kwaliteit gewaarborgd en indien nodig wordt deze zelfs verbeterd. De conclusie is dan ook dat de activiteiten en het voortdurend verbeteren van de kwaliteit bijdragen aan de gestelde doelen uit het beleid.

3.4 Cijfers Leefbaarheid, Toezicht en Handhaving 2023

4. Overlast/ondermijning en drugs		
Activiteit	**Geplande controles**	**Uitgevoerd in 2023**
PIT-controles	5	4
Controles (gebiedsgericht)	3	4
Sluitingen	5	2
Hercontrole sluiting	50	14

Openbare orde en veiligheid en APV	
	Uitgevoerd in 2023
Waarschuwingen	219
Procesverbaal	85

Fysieke leefomgeving		
	Gepland	**Uitgevoerd in 2023**
Jeugd en horeca		
Evenementencontroles	30	30
Brandveiligheid huisvestingslocaties	VRBZO	VRBZO
Huisvesting arbeidsmigranten/bewoning vakantieparken		
Huisvesting	20	10
Bewoning/recreatie	15	50
Illegaal gebruik/strijdigheid RO	5	5
BRP-controles (LAA)	40	10
Bouwwerken/gebruik/wijziging bestemming		
Bouwcontroles	30	120

Juridische procedures handhaving		
		Uitgevoerd in 2023
Mediation		0
Waarschuwingsbrief		n.n.b.
Handhavingsverzoeken		6
Voornemen last onder dwangsom/bestuursdwang		45
Handhavingsbesluit last onder dwangsom/bestuursdwang		37
Bezwaar		10
Beroep		3
Hoger beroep		0
Voorlopige voorziening		0
Invorderingsbeschikking		2

Taken op basis van brandveiligheid en milieu volgen uit het werkprogramma van de VRBZO enODZOB.

3.5 Zijn de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma uitgevoerd?

Uit de voorgaande cijfers blijkt dat de meeste activiteiten uit het uitvoeringprogramma zijn uitgevoerd. Hieronder worden de belangrijkste verschillen nader toegelicht.

Sluitingen (Damocles)

In 2023 zijn hebben er minder sluitingen dan vooraf ingeschat, waardoor er dus ook minder hercontroles hebben plaatsgevonden. Verklaring is te vinden in het feit dat er ook minder bestuurlijke rapportages van de politie zijn ontvangen over Damocles feiten. Wanneer we een bestuurlijke rapportage hebben ontvangen, zijn we ook over gegaan tot sluiting. De laatste jaren zien we een trend van drugspanden juist meer buiten de grenzen van onze provincie.
Voor de toekomst moet er daarnaast rekening mee gehouden worden dat door de Raad van State in 2022 strengere regels zijn vastgesteld waar burgemeesters rekening mee moeten houden bij het sluiten op grond van de wet Damocles.

Huisvesting arbeidsmigranten/bewoning vakantieparken

Ten aanzien van dit onderwerp zijn er beduidend meer controles uitgevoerd dan vooraf gepland. Het project rondom illegale huisvesting recreatieparken heeft in het laatste kwartaal van 2023 door omstandigheden een vlucht genomen. Hiervoor zijn er in 2023 zijn er verschillende locaties uitvoerig in kaart gebracht om zo de huidige situatie in beeld te brengen. Vanwege de omvang en nauwkeurigheid van deze controles is deze stijging te verklaren. De verwachting is dat dit voor 2024 deels ook nog geldt waardoor het geplande aantal naar boven zal worden bijgesteld.
Daarnaast is een verschil zichtbaar bij BRP/ LAA controles. Tijdens de controles zoals bovenstaand benoemd zijn ook BRP gegevens gecontroleerd, maar deze zijn om administratieve redenen niet (ook nog) onder BRP controle geregistreerd.

Bouwcontroles

De stijging van het aantal bouwcontroles is te verklaren vanwege het feit dat er vanaf 2023 op andere wijze de aantallen in het systeem worden gemonitord. Hierdoor valt het aantal beduidend hoger uit dan het verwachte aantal. Desondanks was 2023 een vergelijkbaar jaar ten opzichte van andere jaren.

3.6 Bijdrage aan beleidsdoelstellingen

Qua toezicht en handhaving is het van belang dat de beschikbare capaciteit doelmatig wordt ingezet ten aanzien van zaken die bijdrage aan de beleidsdoelstellingen. Naar aanleiding van een risicoanalyse is een prioritering tot stand gekomen die aansluit bij de doelstellingen. De geplande activiteiten uit het uitvoeringsprogramma dragen bij aan de doelstellingen en de gerealiseerde activiteiten uit het jaarverslag maken dat inzichtelijk. De conclusie is dan ook dat de activiteiten bijdragen aan de gestelde doelen.